

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تاثیر افزایش سرعت جریان خون دستگاه همودیالیز بر شدت و
عوامل خطر خارش اورمیک در بیماران حین همودیالیز

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری گرایش داخلی جراحی

استاد راهنما : منصوره علی اصغر پور

استاد مشاور: احمد علی اسدی نوقابی

استاد مشاور نفرولوژیست: محبوب لسان پزشکی

استاد مشاور آمار: حمید حقانی

دانشجو: سهیلا زابلی پور

اسفند ۱۳۹۰

عنوان: بررسی تاثیر افزایش سرعت جریان خون دستگاه همودیالیز بر شدت و عوامل خطر خارش اورمیک در بیماران حین همودیالیز

زمینه: خارش یک احساس ناخوشایند است که باخاراندن مکرر همراه می باشد و می تواند ناشی از بیماریهای مختلف از جمله نارسایی مزمن کلیوی باشد که طبق تحقیقات در کشورهای مختلف فراوانی خارش در این بیماران ۹۰-۵۰ درصد و به دوسورت موضعی و سیستمیک گزارش شده است که مشکلات زیادی را برای بیمار به همراه دارد. این پژوهش با هدف بررسی تاثیر افزایش سرعت جریان خون به عنوان مداخله غیر دارویی بر شدت و عوامل خطر خارش اورمیک بیماران همودیالیزی انجام شد.

روش پژوهش: در این مطالعه نیمه تجربی از نوع کارآزمایی بالینی ۵۰ نفر از بیماران همودیالیزی که واجد شرایط شرکت در پژوهش بودند به صورت نمونه گیری آسان از سه بیمارستان تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران انتخاب شدند. این بیماران هفته ای سه بار به مدت چهار ساعت همودیالیز شدند. در بیماران گروه مداخله سرعت جریان خون دو هفته اول ۲۵ دور در دقیقه و دو هفته دوم ۵۰ دور در دقیقه نسبت به میانگین دو جلسه قبل از شروع مداخله افزایش داده شد ولی در گروه کنترل مداخله ای انجام نشد. ابزار گرد آوری داده ها پرسشنامه پژوهشگر ساخته بود که قبل از مداخله، دو هفته بعد و پایان مداخله تکمیل گردید. متغیرهای بیوشیمیایی نیز قبل از مداخله، پایان دو هفته و پایان مداخله اندازه گیری شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS-۱۸ و آزمون های آماری دقیق فیشر، کای دو، تی مستقل و آنالیز واریانس با اندازه گیری مکرر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج پژوهش اختلاف معناداری را در شدت خارش پس از دو و چهار هفته مداخله بین دو گروه تجربه و کنترل نشان داد ($P=0/04$ ، $P=0/02$). همچنین تعداد موارد وقوع خارش نیز پس از پایان چهار هفته بین دو گروه تجربه و کنترل معنی دار بود ($P=0/00$) و تعداد موارد بیدار شدن از خواب ناشی از خارش بین گروه های تجربه و کنترل در پایان مداخله تفاوت آماری معنی داری را نشان داد ($P=0/02$) ولی متغیرهای بیوشیمیایی به جز کلسیم که در پایان دو هفته اول بین دو گروه معنی دار شد ($P=0/00$) تفاوت معنی دار آماری نداشت.

نتیجه گیری: افزایش سرعت جریان خون روشی غیر دارویی برای کاهش شدت خارش بیماران همودیالیزی می باشد. لذا به منظور بهبود شدت خارش این بیماران، لزوم آگاهی بیشتر مراقبین بهداشتی از استراتژی های کاهشدهنده خارش احساس می شود.

کلید واژه ها: همودیالیز، خارش، سرعت جریان خون

Tehran University of medical science

Faculty of Nursing and Midwifery

**effect of increasing speed of blood flow on pruritus intensity and
effective risk factors in hemodialysis patient**

Thesis for a master's degree in medical surgical nursing

Supervisor: Mansureh aliasgharpoor

Advisor: Ahmad ali Asadi noghabi

Nephrologist advisor: Mahboob Lesanpezeshki

Estatistic Advisor: Hamid Haghani

Student: soheila Zabolipoor

Esfand ۹۰

Abstract

Title: effect of increasing speed of blood flow on pruritus intensity and effective risk factors in hemodialysis patient''

Background: pruritus is an unpleasant sensation that elicits frequent scratch and may be different disease such as chronic renal failur causes pruritus according to research in different countries it has been found 50-90% of pationts undergoing hemodialysis also it has reported two way localize and general that many problems for pationts.

Method: In a quasi-experimental design, 50 hemodialysis patients in three hospital of tehran University of Medical sience in 2011 were chosen. This patients dialysed 3 days per week for 4 hours. Increased blood flow rate In the experimental group patients(n=25) in two step(first 2 week 25mil/min and 4 week 50mil/min) but control group don't receive any treatment. Collected data by questionnair at the before of experiment, after two and four weekes. also Biochemical variable measured at the before of experiment, after two and four weeks. Data a analysed by Fisher exact test, T test, χ^2 and repeatmeasurment and spss-18.

Results: the results indicated that pruritus severity between both groups control and intervention after two and four weeks the diffrence was significant($P=0.04$, $P=0.02$) also pruritus frequency and sleep disturbance after four weekes indicated the diffrence significant between both groups($P=0.001$, $P=0.002$) but biochemical variable not indicated the diffrence significant exsept calcium that after 2 week had diffrence significant($P=0.001$).

Conclusion: increasing blood flow rate is a non drug treatment method for decrease pruritus severity in hemodialysis patients. In order to promote pruritus severity patients, care givers should identify strategies of decrease of pruritus.

Key Words:Hemodialys, Pruritus, Blood flow rate